Ympäristöministeriö
Muistio
Neuvotteleva virkamies Penina Blankett

HE 309/2019 vp
Mmv 1.2.2019

HE 309/2018 vp: Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kalastuslain muuttamisesta

Ympäristöministeriö kannattaa uuden 119 § (menettämisseuraamus) lisäystä hyvänä asiana. Ehdotuksen mukaan laissa säädettyjen uhanalaisten ja taantuneiden kalalajeihin liittyvien rikkomusten ja rikosten osalta tuomitaan menettämisseuraamukseen, jossa valtiolle menetettäviksi tuomittaisiin se arvo, joka kalalla lajien edustajana on. Lisäyksellä tehostetaan uhanalaisten lajien suojelua ja samalla tämä lisäys on myös linjassa luonnonsuojelulain 59 §:n kanssa.

Ympäristöministeriö on lausunnossaan maa-ja metsätalousministeriölle ehdottanut lain 62 §:ään muutosta, siten että pykälään lisättäisiin myös velvollisuus ilmoittaa sivusaaliiksi jääneistä lintulajeista.
Lintujen lisäys sivusaalisilmoitukseen olisi linjassa EU säädösten kanssa. Etenkin se liittyy EU komission päätökseen (EU) 2017/848 (*merivesien hyvän ekologisen tilan vertailuperusteista ja menetelmästandardeista sekä seurantaa ja arviointia varten tarkoitetuista täsmennyksistä ja standardoiduista menetelmistä sekä päätöksen 2010/477/EU kumoamisesta*). Tämän mukaan jäsenmaiden tulee arvioida, että tahattomaksi sivusaaliiksi joutumisesta johtuva kuolleisuus lajeittain on alle lajia uhkaavan tason siten, että lajinelinkelpoisuus pitkällä aikavälillä on taattu. Lisäksi jäsenvaltioiden on vahvistettava alueellisessa tai osa-alueellisessa yhteistyössä lajeittainen kynnysarvo tahattomaksi sivusaaliiksi joutumisesta johtuvalle kuolleisuudelle. Tämä tarkoittaa merinisäkkäiden lisäksi tietoa myös lintujen sivusaaliiksi jäämisestä.

Samoin EUn komission täytäntöönpanopäätös (2016/1251) (*unionin monivuotisesta ohjelmasta kalastus- ja vesiviljelyalan tietojen keruuta, hallintaa ja käyttöä varten kaudella 2017–2019*) edellyttää päätöksen liitteen III luvun 3. kohdan mukaisesti, tarvitaan tietoa kalastuksen vaikutuksista meriekosysteemeihin, jotta vaikutuksia voidaan arvioida sekä unionin vesillä, että unionin vesien ulkopuolella (*Kaikkien kalastustyyppien osalta kaikkien unionin lainsäädännön ja kansainvälisten sopimusten nojalla suojeltujen lintujen, nisäkkäiden, matelijoiden ja kalojen, mukaan luettuina taulukossa 1D luetellut lajit, tahattomia sivusaaliita, myös saaliisiin sisältymättömiä, koskevat tiedot, jotka on saatu tieteellisten tarkkailijoiden kalastusaluksille tekemien käyntien aikana tai kalastajilta itseltään kalastuspäiväkirjojen kautta*). Liitteen taulukossa 1D on lueteltu nisäkkäiden ja kalalajien lisäksi myös lintulajit, joita tämä asia koskee ja jotka ovat pääsääntöisesti lintudirektiivissä mainittuja lajeja (2009/147/EY (23)).

Lintuihin kohdistuvaa ehdotusta ei ole huomioitu esillä olevassa lakiehdotuksessa. Ympäristöministeriö pitää tämän kohdan lisäämistä kansalliseen lainsäädäntöön tärkeänä, sillä perusteet tulevat EU lainsäädännöstä. Lisäksi tällä tavoin on mahdollista kerätä tietoa lintujen osuudesta kalastuksen sivusaaliista.